

SMERNICE & KLINIČNA POT ZA OBRAVNAVO BOLNIKOV Z MELANOMOM

ONKOLOŠKI
INŠTITUT
LJUBLJANA

INSTITUTE
OF ONCOLOGY
LJUBLJANA

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Adjuvantno zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
0	In situ melanom	Kompletni pregled kože <i>Dermatolog</i> (ob prvi kontroli)	Široka ekscizija (5mm) v 3 mesecih <i>Plastični kirurg, dermatolog, splošni kirurg, kirurg onkolog</i>	Ni potrebno	Lokoregionalno <i>kirurg</i> 1x po eksciziji v 1. mesecu Ostala koža <i>dermatolog</i> 2x letno prvih 5 let, nato 1x letno do konca življenja 1. obravnava 3-6 mesecev po eksciziji	> 95 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Adjuvantno zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
IA	T < 1mm brez ulceracije	<p>Kompletni pregled kože <i>Dermatolog</i> (ob prvi kontroli)</p> <p>Klinični pregled regionalnih bezgavk <i>Plastični kirurg, dermatolog, splošni kirurg, kirurg onkolog</i></p> <p>Ob simptomih in znakih: rtg pc</p> <p>UZ: bezgavčne lože trebuha</p> <p>Citološka punkcija</p>	Široka ekscizija (1 cm) v 3 mesecih <i>Plastični kirurg, dermatolog, splošni kirurg, kirurg onkolog</i>	Ni potrebno	<p>Lokoregionalno <i>kirurg</i></p> <p>1x po eksciziji v 1. mesecu</p> <p>Ostala koža <i>dermatolog</i></p> <p>2x letno prvih 5 let, nato 1x letno do konca življenja</p> <p>1. obravnava 3-6 mesecev po eksciziji</p>	95 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Adjuvantno zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
IB	<p>T < 1mm ulceracija ali mitoze ≥ mm²</p> <p>T 1,01–2 mm brez ulceracije</p>	<p>Kompletni pregled kože <i>Dermatolog</i> (ob prvi kontroli)</p> <p>Klinični pregled regionalnih bezgavk <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog</i></p> <p>Ob simptomih in znakih: rtg pc</p> <p>UZ: bezgavčne lože trebuha</p> <p>Citološka punkcija</p>	<p>Široka ekscizija (1-2 cm)</p> <p>SLNB v 3 mesecih po diagnozi <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog</i></p> <p>Pozitivna SLNB glej Stadij III</p>	Ni potrebno	<p>Lokoregionalno 3-4 mesece prvi 2 leti, 6 mesecev 3.-5. leto <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog</i> (prvo leto)</p> <p>Ostala koža <i>dermatolog</i></p> <p>2x letno prvih 5 let, nato 1x letno do konca življenja</p> <p>1. obravnava 3-6 mesecev po eksciziji</p>	89 - 91 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Adjuvantno zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
IIA	T 1,01–2 mm ulceracija T 2,01-4 mm brez ulceracije	Kompletni pregled kože <i>Dermatolog (ob prvi kontroli)</i> Klinični pregled regionalnih bezgavk <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog</i> Ob simptomih in znakih: rtg pc UZ: bezgavčne lože trebuha Citološka punkcija	Široka ekscizija (2 cm) SLNB v 3 mesecih po diagnozi <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog</i> Pozitivna SLNB glej Stadij III	Ni potrebno	Lokoregionalno 3-4 mesece prvi 2 leti, 6 mesecev 3.-5. leto <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog (prvi dve leti)</i> Ostala koža <i>dermatolog</i> 2x letno prvih 5 let, nato 1x letno do konca življenja 1. obravnava 3-6 mesecev po eksciziji	77 - 78 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Adjuvantno zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
IIB	<p>T 2,01-4 mm ulceracija</p> <p>T > 4,0 mm brez ulceracije</p>	<p>Kompletni pregled kože <i>Dermatolog (ob prvi kontroli)</i></p> <p>Klinični pregled regionalnih bezgavk <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog</i></p> <p>Ob simptomih in znakih: rtg pc</p> <p>UZ: bezgavčne lože trebuha</p> <p>Citološka punkcija</p>	<p>Široka ekscizija (2 cm)</p> <p>SLNB v 3 mesecih po diagnozi <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog</i></p> <p>Pozitivna SLNB glej Stadij III</p>	<p>Negativna SLNB Ni potrebno ali IFN v 2 mesecih <i>internist onkolog</i></p>	<p>Lokoregionalno 3-4 mesece prvi 2 leti, 6 mesecev 3.-5. leto <i>kirurg onkolog (5 let)</i></p> <p>Ostala koža <i>dermatolog</i></p> <p>2x letno prvih 5 let, nato 1x letno do konca življenja</p> <p>1. obravnava 3-6 mesecev po eksciziji</p>	63 - 67 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Adjuvantno zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
IIC	T > 4,0 mm ulceracija	Kompletni pregled kože <i>Dermatolog (ob prvi kontroli)</i> Klinični pregled regionalnih bezgavk <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog</i> Slikovne preiskave rtg pc UZ: bezgavčne lože trebuha Citološka punkcija pp	Široka ekscizija (2 cm) SLNB v 3 mesecih po diagnozi <i>Plastični kirurg, kirurg onkolog</i> Pozitivna SLNB glej Stadij III	Negativna SLNB Ni potrebno ali IFN v 2 mesecih <i>internist onkolog</i>	Lokoregionalno 3-4 mesece prvi 2 leti, 6 mesecev 3.-5. leto <i>kirurg onkolog (5 let)</i> Ostala koža <i>dermatolog</i> 2x letno prvih 5 let, nato 1x letno do konca življenja 1. obravnava 3-6 mesecev po eksciziji	45 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Adjuvantno zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
III A	Pozitivna SLNB	<p>Slikovne preiskave</p> <p>rtg pc</p> <p>UZ/CT abdomna</p> <p>Krvne preiskave</p> <p>Ostale slikovne preiskave ob simptomih in znakih</p>	<p>Radikalna limfadenektomia v 2-4 tednih</p> <p><i>Kirurg onkolog</i></p>	<p>IFN v 2 mesecih ali nič</p> <p><i>internist onkolog</i></p>	<p>Lokoregionalno</p> <p>3-4 mesece prvi</p> <p>2 leti, 6 mesecev</p> <p>3.-5. leto</p> <p><i>kirurg onkolog (5 let)</i></p> <p>Ostala koža</p> <p><i>dermatolog</i></p> <p>2x letno prvih 5 let, nato 1x letno do konca življenja</p> <p>1. obravnava 3-6 mesecev po eksciziji</p>	69 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Adjuvantno zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
III B	Pozitivna citološka punkcija	<p>Slikovne preiskave</p> <p>Rtg/CT prsnega koša</p> <p>CT abdomna</p> <p>PET-CT</p> <p>Ostale slikovne preiskave ob simptomih in znakih</p>	<p>Radikalna limfadenektomia v 2-4 tednih</p> <p><i>Kirurg onkolog</i></p>	<p>Obsevanje v 6 tednih: + multiple bezgavke ($\geq 1-3$)</p> <p>Velikost bezgavk $\geq 3-4$ cm</p> <p>Pericapsularna/invazija v sosednji organ</p> <p>Regionalni re-relaps</p> <p><i>Radioterapevt</i></p> <p>IFN v 2 mesecih ali nič</p> <p><i>internist onkolog</i></p>	<p>Lokoregionalno</p> <p>3-4 mesece prvi</p> <p>2 leti, 6 mesecev</p> <p>3.-5. leto</p> <p><i>kirurg onkolog (5 let)</i></p> <p>Ostala koža</p> <p><i>dermatolog</i></p> <p>2x letno prvih 5 let, nato 1x letno do konca življenja</p> <p>1. obravnava</p> <p>3-6 mesecev po eksciziji</p>	45 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Adjuvantno zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
III C	In transit metastaze	<p>Citološka punkcija</p> <p>Slikovne preiskave</p> <p>Rtg/CT prsnega koša</p> <p>CT abdomna</p> <p>PET-CT</p> <p>Ostale slikovne preiskave ob simptomih in znakih</p>	<p>Kirurška ekscizija</p> <p>ILP</p> <p>Obsevanje</p> <p>Sistemsko zdravljenje v 4 tednih <i>onkolog</i></p>	<p>IFN v 2 mesecih ali nič <i>internist onkolog</i></p>	<p>Lokoregionalno 3-4 mesece prvi 2 leti, 6 mesecev 3.-5. leto <i>kirurg onkolog (5 let)</i></p> <p>Ostala koža <i>dermatolog</i></p> <p>2x letno prvih 5 let, nato 1x letno do konca življenja</p> <p>1. obravnava 3-6 mesecev po eksciziji</p>	30 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
IV	Oddaljene metastaze brez CŽS	<p>Citološka punkcija</p> <p>Slikovne preiskave</p> <p>Rtg/CT prsnega koša</p> <p>UZ/CT/MR abdomna</p> <p>PET-CT</p> <p>Krvne preiskave</p> <p>Ostale slikovne preiskave ob simptomih in znakih</p>	<p>Paliativno:</p> <p>Sistemske zdravljenje</p> <p>Obsevanje</p> <p>Kirurgija</p> <p>ali Simptomatsko zdravljenje</p>	Ob simptomi in znakih	< 5 %

Stadij	Opis	Diagnostična obdelava	Zdravljenje	Kontrolni pregledi	5-letno preživetje
IV	Oddaljene metastaze z CŽS	<p>Citološka punkcija</p> <p>Slikovne preiskave</p> <p>Rtg pc</p> <p>Krvne preiskave - LDH</p> <p>Ostale slikovne preiskave ob simptomih in znakih</p>	<p>Paliativno:</p> <p>Sistemske zdravljenje ali nevrokirurgija</p> <p>ali obsevanje</p> <p>Simptomatsko zdravljenje</p>	Ob simptomih in znakih	< 1 %

T klasifikacija	Debelina	Ulceracija
T ₁ a	< 1.0 mm	ne, mitoze < 1/mm ²
b		da ali mitoze > 1/mm ²
T ₂ a	1.01 – 2.0 mm	ne
b		da
T ₃ a	2.01 – 4.0 mm	ne
b		da
T ₄ a	> 4.0 mm	ne
b		da

TNM klasifikacija melanoma

N klasifikacija	Št. prizadetih bezgavk	Mikro/makro
N_1 a	1 bezgavka	mikrozasevek
b		makrozasevek
N_2 a	2 – 3 bezgavke	mikrozasevek
b		makrozasevek
c	-	in transit zasevki/sateliti brez prizadetih bezgavk
N_3	4 ali več bezgavk ali $N_1 + N_{2c}$	

TNM klasifikacija melanoma

M klasifikacija	Mesto metastaz	Serumska LDH
M _{1a}	koža, podkožje, bezgavke	normalna
M _{1b}	pljuča	normalna
M _{1c}	vse druge lokalizacije	normalna
	katerakoli lokalizacija	zvišana

Klinični

Patološki

	T	N	M	T	N	M
0	T _{is}	N ₀	M ₀	T _{is}	N ₀	M ₀
IA	T _{1a}	N ₀	M ₀	T _{1a}	N ₀	M ₀
IB	T _{1b}	N ₀	M ₀	T _{1b}	N ₀	M ₀
	T _{2a}	N ₀	M ₀	T _{2a}	N ₀	M ₀
IIA	T _{2b}	N ₀	M ₀	T _{2b}	N ₀	M ₀
	T _{3a}	N ₀	M ₀	T _{3a}	N ₀	M ₀
IIB	T _{3b}	N ₀	M ₀	T _{3b}	N ₀	M ₀
	T _{4a}	N ₀	M ₀	T _{4a}	N ₀	M ₀
IIC	T _{4b}	N ₀	M ₀	T _{4b}	N ₀	M ₀
III*	T _{1a} - T _{4b}	N ₁	M ₀			
		N ₂	M ₀			

Stadiji melanoma

* v III. stadiju ni kliničnih podskupin

		N ₃	M ₀			
IIIA				T _{1-4a}	N _{1a}	M ₀
				T _{1-4a}	N _{2a}	M ₀
IIIB				T _{1-4b}	N _{1a}	M ₀
				T _{1-4b}	N _{2a}	M ₀
				T _{1-4a}	N _{1b}	M ₀
				T _{1-4a}	N _{2b}	M ₀
				T _{1-4a/b}	N _{2c}	M ₀
IIIC				T _{1-4b}	N _{1b}	M ₀
				T _{1-4b}	N _{2b}	M ₀
				T ₁₋₄	N ₃	M ₀
IV	T ₁₋₄	N ₁₋₃	M _{1a-c}	T ₁₋₄	N ₁₋₃	M _{1a-c}

Stadiji melanoma

* v III. stadiju ni kliničnih podskupin

SMERNICE & KLINIČNA POT ZA OBRAVNAVO BOLNIKOV Z MELANOMOM

Uredila:

doc. dr. Janja Ocvirk, dr. med.
prof. dr. Marko Hočevar, dr. med.

Sodelavci:

prof. dr. Primož Strojan, dr. med.
prof. dr. Uroš Ahčan, dr. med,
prof. dr. Marko Snoj, dr. med.
prof. dr. Boštjan Luzar, dr. med.
asis. Jože Pižem, dr. med.
prim. mag. Boris Jančar, dr. med.
asis. mag. Martina Reberšek, dr. med.
asis. Borut Žgavec, dr. med.
asis. Tanja Planinšek Ručigaj, dr. med.
Aleksandra Dugovnik, dr. med.

Izdajatelj in založnik:

Onkološki inštitut, Zaloška 2, Ljubljana

Oblikovanje: Aleksander Brezlan
Tisk: Celzija, *Naklada:* 1000 izvodov
Ljubljana, december 2010

Izdajo omogočil:
Schering-Plough CE AG,
Dunajska cesta 22, Ljubljana